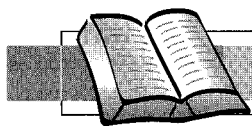

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Honger naar het Woord

“Wij zijn dan allen nu hier tegenwoordig voor God, om te horen al hetgeen u van God bevolen is.”

(Handelingen 10 : 33b)

In deze tekst vertolkt de Romeinse hoofdman het verlangen van zijn hart om Gods Woord te mogen horen. De Heere heeft de gebeden van deze zoekende man verhoord. Hij zond een engel om hem te bemoedigen. Van deze engel ontving hij de opdracht om Petrus vanuit Joppe te ontbieden. Als de apostel zijn huis binnenkomt, spreekt hij zijn diepste begeerte uit: ‘Wij zijn dan allen nu hier tegenwoordig voor God, om te horen al hetgeen u van God bevolen is’. Tegen het tijdstip dat Cornelius zijn boodschappers met Petrus terugverwachtte, heeft hij al zijn familieleden, die met hem de Heere vrezen, en zijn geestelijke vrienden samengeroepen. Genade is een gunnend goed. Genade zou iedereen onder het Woord willen zien. Als we menen dat we genade hebben ontvangen en er is niets van de gunning tegenover onze naaste, is het zaak onszelf nog eens nauwkeurig te onderzoeken of wij niet met een leugen in onze rechterhand door het leven gaan. Genade maakt gunnend. Nu Gods knecht komt om woorden van zaligheid te spreken moet iedereen er bij zijn. Genade kan zeker niet nalaten om al degenen die in het gemis verkeren, bijeen te roepen om woorden der zaligheid te horen. Zo treffen we in het huis van Cornelius eigenlijk een kleine gemeente aan die zeer begerig is om te horen, “al hetgeen u van God bevolen is”. Dat is de oprechte

gestalte van het hart, waarmee elk kind van God dat op zijn plaats is, zich onder het woord zet. Dat is ook de gestalte van de kleinen in de genade, die met Cornelius nog de volle vrede moeten missen, omdat zij zo’n geringe kennis van Christus hebben. Zij hebben met de centurio wel het gerucht van de Messias gehoord, maar Zijn gezegende persoon in de volle, borgtochtelijke heerlijkheid is hen zo verborgen. Ze hebben hartelijk afscheid genomen van de wereld, maar ze durven zich zo dikwijls niet bij Gods kinderen te rekenen. Eén vraag houdt hen bezig: Hoe kom ik ooit met God verzoend? Met het steunen en leunen op de lieve werkzaamheden van het aanvankelijke leven kunnen zij zich niet meer op de been houden. De Heere neemt er de grond uit weg. Hij neemt de grond weg uit ons hartelijk bidden, uit ons toegewijde bijbellezen, uit onze goede werken. Hij doet dat, opdat wij zullen leren drijven op de wateren van vrije genade alleen. In die wonderlijke weg gaat de Heere ons leren, dat Christus alleen de grond der zaligheid is. De storm van de twijfel kan zulke missende mensen zo heen en weer slingeren. En toch kunnen zij één ding niet nalaten, hoe donker ook de weg mag zijn. Ze zetten zich met al hun vragen van het hart onder het woord. Dan zeggen zij: “Heere, hoe word ik toch verlost van de zware schuld, die mij met schrik vervuld.

Zou U het mij door Uw Woord en Geest bekend willen maken?” Een volgende keer nemen zij hun plaats in met de roep: “Oh God, kan dat grote, innerlijke verderf dat ik in mij waarneem, wel met genade bestaan? Zou U mij willen laten zien uit het woord dat er zulke mensen zijn die U voor Uw rekening wilt nemen?” Een andere keer gaan ze naar Gods huis, terwijl ze roepen uit de diepte der ellenden: “Heere, is er voor mij wel doen aan? Want zelfs mijn hartelijkste gebed is geheel met zonde bedekt. Zou U door Uw knecht tot mij woorden der zaligheid willen spreken? Er staat toch in Uw getuigenis: Die zoekt, die vindt?” Kortom: deze missende mensen met Cornelius en de zijnen hebben slechts één begeerte: ‘te horen al hetgeen u van God bevolen is’.

Daarom gaan ze naar de kerk. Daarom bidden ze in hun bank. Ze durven de uitgangen van hun hart naar God meestal niet voor geloof te houden. Maar, zij oefenen wel geloof! Zij komen om het Woord Gods te horen. Zij aanvaarden het Woord dat gepredikt wordt niet gedeeltelijk, maar geheel. Zij geven zich geheel en al over aan het spreken

Inhoud

Meditatie: Honger naar het Woord	1
Bijbelstudies:	
De muur voltooid (3)	3
Commentaar:	
De verkiezingsuitslag	3
Als grenzen vervagen (4)	5
Afscheid nemen	6
Gedenkt deze veertig jaren	8
Kerknieuws	8
Berichten	12
Predikbeurten	12

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
F. Bolstraat 12, 2981 CC Ridderkerk
tel. 0180-425915.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:
redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.
*****
Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.
*****
Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Friso Hof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
*****

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.
*****

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:
Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.
Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.
*****

Advertenties € 0,50,- per mm.
Familieberichten
€ 0,40,- per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

van Gods Woord. Zij mogen buigen onder de bestraffingen. Zij worden verkwikt door Goddelijke toezegging: "Hij spreekt gewis tot elk, die voor Hem leeft". Zij horen het Woord, dat de prediker brengt niet als een mensenwoord, maar als Gods Woord.

Wij zijn ook elke zondag allen voor Gods tegenwoordigheid in Zijn huis. Komt u ook op om te horen? Is het ook uw begeerte dat de Heere de vragen van uw ziel zou willen beantwoorden vanuit Zijn Woord? Is dat uw begeerte niet? Wat zijn we van nature doof! Door die geestelijk doofheid horen we niet werkelijk. In ongeloof en vijandschap verwerpen we het Evangelie. Laten we ons eigen hart eens onderzoeken. Hoevelen gaan op naar Gods huis, terwijl zij bij voorbaat reeds de nodige kritiek op de predikant of de ouderling bij zich dragen. U ontvangt niet, omdat u kwalijk hoort. U ontvangt niet, omdat u vanuit een vooroordeel hoort naar het woord van een mens. Zo luisterden Cornelius en de zijnen niet. Het ging hen niet om Petrus, maar om van hem te horen al hetgeen van God bevolen was. In het rechte horen gaat het niet om de dienaar van het Woord, maar om de Heere en hetgeen Hij beveelt.

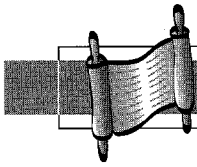
Wij verwerpen hartgrondig alle schriftkritiek, maar hoevelen aanvaarden het gepredikte Woord slechts gedeeltelijk. Dan ergeren we ons aan de prediking van het genadig welbehagen van de Vader, dan aan het volstreekte karakter van de genade, waardoor alle mensenwerk is buitengesloten, dan aan het ruime aanbod van het Evangelie. Wij willen in onze geestelijke doofheid niet horen al hetgeen de dienaar des Woords van God bevolen is.

Weet u niet wat het is om heilbegerig te horen met Cornelius en de zijnen? Hoe blijkt daaruit dat u nog een vreemdeling van genade bent. O, bedenk toch dat we voor een eeuwigheid geschapen zijn. Versta toch, dat het de mens gezet is te sterven en daarna het oordeel. Wij moeten voor God verschijnen. Hoe zullen we voor Hem, de Heilige, de Rechtvaardige, kunnen bestaan als we de mantel van Christus' gerechtigheid missen? Het zal ons gaan als de rijke man uit de gelijkenis. Hij sloeg zijn ogen op, zijnde in de pijn. Vliedt dan toch de toekomstige toorn. Veracht de wel-

aangename dag der zaligheid niet langer. Smeek de Heere om geopende oren, om geopende ogen, om een gebroken hart. Petrus heeft Cornelius de zijnen gepredikt al hetgeen hem van God geboden was: Jezus Christus en Die gekruisigd. Hij heeft hen Christus verkondigd in de staat van Zijn vernedering en verhoging (vers 36-43). Nog laat de Heere u betuigen: "De Zoon des mensen is niet gekomen om de zielen van de mensen te verderven, maar om ze te behouden" (Lukas 9:56). De Zoon des mensen is nu verheerlijkt. Hij leeft aan de rechterhand van Zijn Vader. Hij leeft om uit de volheid van Zijn zoen- en kruisverdiensten onwedergeborenen te begiftigen met het nieuwe leven. Hij leeft om aan totaal ongelovigen het oprechte geloof te schenken. Hij leeft, opdat het genadig welbehagen van de Vader door Zijn hand gelukkig zal voortgaan.

Niemand kan het werk van de Geest van Christus tegenhouden. Vijanden worden ook heden nog tot vrienden gemaakt. Daarom is er nog hoop voor hopeloze gevallen! Christus leeft, om Zijn volk, dat in het donker gaat door eigen afwijking en zonde, weer in het licht te brengen. Hij is het Licht der wereld. Komt, gij allen die een levende betrekking op de Heere hebt ontvangen, zeg Hem uw donkerheid. Wie Hem volgt, zal in de duisternis niet wandelen. Jezus leeft om alle treurende over hun zonden te troosten. Hij leeft om het gemis van missende mensen te vervullen met Zichzelf. "Buiten Jezus is géén leven, maar....." u kent die bekende regel van Jacob Groenewegen wel. Vul die regel toch aan. Bedenk toch hoe waar dat woord is. Buiten Jezus is de eeuwige ondergang. Buiten Jezus kunt u niet voor God bestaan. In Hem is het leven, de verzoening met God, de vrede, de zaligheid voor een goddeloze in zichzelf. In Hem is álles. Zoekt Hem toch te leren kennen, jongeren en ouderen. Ons leven is maar een handbreed gesteld. Zoekt Hem meer en meer te kennen, gij allen die liefde tot God in uw hart hebt ontvangen. Alleen het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonden. Dat heeft Cornelius ervaren. Dat wordt ook vandaag nog praktijk voor ieder die de Heere zoekt.

Boskoop, ds. M. Golverdingen.

De muur voltooid

Nehemia 6

(3)

Gevaar van binnenuit

We ontmoeten hier dus tegenover de listen van de vijanden een biddende Nehemia. Maar nu is het opmerkelijke, dat Nehemia in zijn gebed ook spreekt over “de profetes Noadja, en aan de andere profeten, die mij gezocht hebben vreesachtig te maken”. Er waren blijkbaar ook *valse profeten*, die Nehemia bang wilden maken. Dat was eigenlijk nog gevaarlijker dan het gevaar van Sanballat, Tobia en Gesem. Valse profetie is gevaar van binnenuit. Dan heeft de verleiding een godsdienstige schijn. Dat is de duivel met Gods Woord in zijn mond. De duivel niet op klompen, maar op sokken. Is hij dan niet het gevaarlijkst? Zo spreekt Nehemia in zijn gebed over Noadja en andere profeten. Wie Noadja was weten we verder niet. Alleen hier wordt zij genoemd. Zij was in ieder geval een profetes, die kwam met het Woord. Maar valsheid was daarbij haar drijfveer. Zij wilde Nehemia bang maken. Het wapen van de valse profetie is een machtig wapen in satans handen. Zeker als de wederkomst van Christus nadert. Als de Zaligmaker spreekt over de tekenen der tijden, dan spreekt Hij ook over valse profeten. Mensen, die met Gods Woord in de mond een dwaalleer in de kerk trachten te verbreiden. Mensen, die een “gemakkelijker” bekering voorstaan. Je bent toch gedoopt? Je gaat toch aan het Avondmaal? En zo wordt de noodzaak van de wedergeboorte weggedrukt. Zo is er geen ruimte meer voor het plaatsmakende werk van de Heilige Geest voor Christus. Zo gaat men het historisch geloof houden voor het zaligmakende geloof. Vormen van valse profetie, die levensgevaarlijk zijn, binnen de gemeente.

Dus zelfs binnen de kerk is het niet veilig. Ook daar zijn pionnen van satan, die de gemeente trachten af te

voeren van het fundament der waarheid. Zij kunnen zich voordoen als geestelijke leiders, maar het zijn verleiders. Het is niet alles Israël wat Israël genaamd wordt. Wij kunnen ook niet bouwen op kerkmensen, op ambtsdragers, hoezeer wij ook de ambten in de kerk hoog hebben te houden. Maar zelfs ambtsdragers kan satan gebruiken. En daarom: Vest op prinsen geen vertrouwen, waar men nimmer heil bij vindt; zoudt ge uw hoop op mensen bouwen? We moeten leren bouwen alleen op het Woord.

De valse profeet Semaja

Eén van die valse profeten, waar Nehemia mee te maken had, was een zekere Semaja, waarover gesproken wordt in het tiende vers: “Als ik nu kwam in het huis van Semaja, de zoon van Delaja, de zoon van Mehetabeël (hij nu was besloten), zo zeide hij: Laat ons samenkomen in het huis Gods, in het midden des tempels, en laat ons de deuren des tempels toesluiten; want zij zullen komen om u te doden, ja, bij nacht zullen zij komen om u te doden.” Deze Semaja “was besloten”, dat wil zeggen dat hij zich had opgesloten in zijn eigen huis. Toen Nehemia hem opzocht in de beslotenheid van zijn woning, probeerde Semaja hem over te halen in de tempel te vluchten. Daarbij deed Semaja zich voor als een profeet, die het Woord Gods sprak. Maar hij probeerde met zijn voorstel Nehemia tot zonde te verleiden. Want iemand, die geen priester was, mocht niet in de tempel komen. Stel u voor, dat Nehemia in die val gelopen was, hij zou de toorn Gods over zich gehaald hebben. Maar Nehemia doorzag ook deze duivelse list en hij weigerde dan ook in te gaan op het voorstel van Semaja: “Maar ik zeide: Zou een man, als ik, vlieden? En wie is er, zijnde als ik, die in de tempel zou

gaan, dat hij levend bleve? Ik zal er niet ingaan. Want ik merkte, en ziet, God had hem niet gezonden; maar hij sprak deze profetie tegen mij, omdat Tobia en Sanballat hem gehoord hadden.” (vers 11 en 12). Ziet u wel, dat Nehemia het door had? Hij begreep, dat Semaja gehoord was door Sanballat en Tobia met de bedoeling Nehemia tot zonde te verleiden onder het mom van profetie. Dat is dus ook een vorm van valse profetie: iemand met het Woord in de mond tot zonde proberen te verleiden! Wat dat betreft heeft satan vele pijlen op zijn duivelse boog.

Loondienaars

Semaja was één van de valse profeten, zoals er zovelen waren onder het Oude Testament. Hij profeteerde *om loon*, want hij was door Sanballat en Tobia ingehuurd. Daar kunt u valse profeten altijd weer aan herkennen, dat ze er zelf beter van willen worden, dat ze loondienaars zijn. Dat geldt nog steeds. Echte profeten zijn echter vrienden van de Bruidegom Christus. Steeds weer waarschuwt de Heere in Zijn Woord tegen die valse profeten. In het Nieuwe Testament worden zij aangeduid als “dwaalleren”. We lezen dan: “Beproeft de geesten, of zij uit God zijn.” Wat kan het moeilijk zijn om de valse profetie te onderkennen. Valse profeten kunnen immers zo’n vrome schijn vertonen. Satan vertoont zich door middel van hen als een engel des lichts. Wat hebben we dan het licht van boven nodig om het te onderkennen, zoals Nehemia het onderkennen mocht.

De valse profetie is door de eeuwen heen altijd weer een grote verleiding voor de kerk geweest. Naarmate de dag van de wederkomst nadert zal de kracht van de valse profetie alleen maar toenemen. Christus heeft het voorzgd. Er is vandaag zoveel godsdienst, die niet anders is dan valse profetie. Een godsdienst, die het Woord ten diepste ontkracht. Een godsdienst vanuit de mens, waarin het wonder van vrije en eenzijdige genade ontbreekt. Een godsdienst, waarin de mens iets is en zijn kan en waarin de mens niet op het diepst vernedert wordt en God op het hoogst verheerlijkt.

Maar Nehemia doorzag de valse profetie van Semaja. Hij begreep, dat Semaja hem tot zonde trachtte te

verleiden. Nogmaals, waaraan is valse profetie te herkennen? Valse profetie trekt ons van het Woord af, of wil het Woord krachteloos maken, hetzij door de moderne schriftekritiek, hetzij door een Evangelie naar de mens, waarbij men zalig kan worden met behoud van eigen leven. Of als menselijke ervaringen de grond van de zaligheid worden. Wat is het dan nodig keer op keer geworpen te worden op het Woord Gods. Maak in Uw Woord mijn gang en treden vast! Ware profetie is altijd gericht op het Woord, verbindt altijd aan het Woord, wijst altijd op Christus als de enige grond van het behoud.

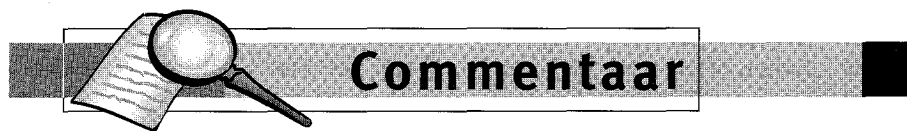
Wie kan staande blijven als vloedgolven van valse profetie op ons aanrollen? Er is dan geen enkel houvast dan de Goddelijke belofte: "Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn." (Psalm 32). Die belofte ligt voor heel de kerk vast in Christus. De duivel kwam tot Hem in de woestijn als een valse profeet met het Woord Gods. Zelfs kwam satan tot Hem in de persoon van Petrus. Maar Jezus bleef staande in alle verzoeken. Wat is dan nodig de bediening uit die Christus.

(wordt vervolgd)
Zeist, ds J.J.van Eckevelde.

wel het homohuwelijk. Niet dat daar nu zo erg veel mensen om verlegen zijn, maar de paarse partijen waren aan het bewind – en dus werd het realiteit. Zo zijn er wel meer dingen te noemen. Mevrouw Borst heeft ooit eens voorstellen gedaan om 12 en 13 jarigen het recht op euthanasie te geven. De pil van Drion (een makkelijke manier om jezelf te doden) kwam ook in discussie. En tenslotte heeft minister Van Boxtel (ook van D66, net als mevrouw Borst) op de valreep nog maar weer eens gewezen op het bijzonder onderwijs. In zijn ogen zou dat maar beter afgeschaft kunnen worden. Er is door de paarse partijen (D66 met mevrouw Borst voorop) heel wat overhoop gehaald. En het einde was nog echt niet in zicht. Laten we hopen dat door de terugkeer van het CDA in het centrum van de macht er rond deze punten toch wat gas zal worden teruggenomen. Voor het bijzonder onderwijs kan het in iedergeval geen kwaad als het CDA weer terugkomt in de regering. Daarom ben ik, hoeveel bezwaren er in principieel opzicht ook tegen het CDA zijn in te brengen, toch blij dat die partij weer meedoet in de regering. Het kan heel wat slechter. Dat hebben de achterliggende de jaren voldoende laten zien.

De CU

In de tweede plaats is het ook opmerkelijk en onverwacht dat de Christen Unie heeft verloren. De CU, een beetje zielig verhaal eigenlijk. Van gedachte (virtuele) winst naar feitelijk verlies. In de aanloop naar de verkiezingen stond deze partij in de peilingen op winst. Uiteindelijk werd het verlies. Uit de reacties blijkt wel dat men dit totaal niet verwacht had. Toch is het wel gebeurd. Bovendien moest het ervaren kamerlid Van Middelkoop afscheid nemen, kwam Rouvoet met een restzetel in de Tweede Kamer, en deed mevrouw Huizinga met voorkeursstemmen haar intrede in het parlement. Een hele verandering. De ingezonden brieven in het *Nederlands Dagblad*, voorheen vrijgemaakt gereformeerd, logen er dan ook niet om. Prof. Kamphuis (vrijgemaakt gereformeerd) riep zelfs op tot verootmoediging. Over de oorzaken van het verlies kan men slechts gissen. Toch heb ik de indruk dat veel kiezers uit de CU kring uitein-

De verkiezingsuitslag

Op woensdag 15 mei 2002 zijn er verkiezingen gehouden voor de Tweede Kamer van de Staten Generaal. Het zijn de meest turbulente verkiezingen sedert jaren geweest. Het optreden van Pim Fortuyn, de moordaanslag, en de plotselinge terugloop van paars in de kiezersgunst zullen nog heel wat pennen in beweging brengen. De opkomst bij de verkiezingen was hoger dan anders. De uitslag was ook heel opmerkelijk. Paarse partijen verloren vele zetels en zijn hun meerderheid in het parlement kwijt. Inmiddels is de formatie van een nieuwe regering begonnen. Het lijkt niet onwaarschijnlijk dat er een centrum-rechtse regering zal komen.

Over de verkiezingsuitslag is heel wat te zeggen. Bijvoorbeeld over de snelle opkomst van de LPF. Dit is, denk ik, een heel opmerkelijk verschijnsel. De terugloop van de paarse partijen is ook opmerkelijk. In de verschillende bladen worden we er uitgebreid over geïnformeerd. Het is niet nodig om in ons kerkelijk blad daar uitvoerig op in te gaan. Toch zijn er wel een aantal elementen die ook voor ons kerkelijk blad wellicht belangrijk zijn. Laat ik een paar dingen noemen.

Het CDA

In de eerste plaats wil ik wijzen op het CDA. Het CDA is de grootste partij geworden. Daarmee heeft deze partij weer de sleutel in handen voor de nieuwe regering. Dat werd al onmiddellijk duidelijk bij de keuze van de informateur. Dat is iemand uit CDA huize. Ook de beoogde nieuwe premier zal wel uit deze partij komen. Het CDA is weer terug in het centrum van de macht.

Deze ontwikkeling roept natuurlijk bij de lezers van *De Saambinder* wat gemengde gevoelens op. Het christelijk karakter van het CDA stelt niet zo heel erg veel voor. Het CDA is een brede volkspartij met allerlei invloeden. Ook Hindoes en Islamieten hebben een plaats binnen het CDA. Bovendien is de invloed van de roomse kerk sterk in het CDA aanwezig. Erg gelukkig kunnen we daarom met het CDA niet zijn. Toch heeft het CDA wel bijbelse wortels. Je mag er wel vanuit gaan dat een gemiddelde CDA-er toch weet wat een Bijbel is en wat een kerk is. Bijbel en kerk! En dat is na 8 jaar paarse regering toch iets om even bij stil te staan. Er is de laatste jaren heel wat overhoop gehaald door de paarse partijen. Het meest sprekende paradepaardje uit de paarse stal is

delijk toch maar voor het CDA hebben gekozen. Kennelijk was er in de beleving van die kiezers niet zoveel verschil tussen deze twee partijen. En daar zit denk ik een stuk problematiek van de CU. Het was verbazend en soms zielig te merken hoe graag de CU mee zou willen doen in de nieuwe regering. Het was verbluffend wat men daar allemaal voor wilde opofferen. Er ontstond geleidelijk een beetje de indruk dat men wel ongeveer alles wilde opgeven om toch maar in de regering te kunnen komen. Vooral de voormalig fractieleider van de RPF, de heer L. van Dijke, was werkelijk onnavolgbaar in zijn opvattingen. De CU ontwikkelde zich tot een centrum linkse partij die ook graag mee wilde doen met het grote machtsspel op het Binnenhof. Laten we hopen dat deze uitslag binnen de CU tot diepgaande bezinning zal leiden. Helaas de eerste uitingen zijn niet erg bemoedigend, maar wellicht dat in de toekomst het oude GPV-geluid van Jongeling en Schutte toch wat meer zal doorklinken dan in de achterliggende maanden. De oud-fractievoorzitter van de RPF riep daar in het *Nederlands Dagblad* terecht toe op. Ook het ex-kamerlid Van Middelkoop gaf reeds een paar schoten voor de boeg. Hopelijk krijgen zij veel bijval en komt er ook vanuit de CU een meer principieel geluid in de Nederlandse politiek. Daar immers heeft onze op drift geraakte samenleving dringend behoefte aan.

De SGP

De SGP heeft haar derde zetel verloren. In totaal zijn er op de SGP circa 163.000 stemmen uitgebracht. Voor drie kamerzetels waren echter circa 185.000 stemmen nodig. Er waren dus zo'n 20.000 stemmen te kort voor een derde zetel. Weliswaar hebben er meer mensen op de SGP gestemd, maar mede door de hoge opkomst waren er niet voldoende stemmen voor een derde zetel. Dat is heel erg jammer. Reeds eerder heeft de SGP een zetel moeten verliezen. Toch waren er de laatste periode weer drie kamerzetels. Het is jammer als daar een van moet worden ingeleverd. Toch is het belangrijk dat de SGP niet minder stemmen heeft gekregen. Van oudsher is de SGP de partij waarbij ons kerkvolk zich van harte aansluit. Ds. G.H. Kersten was de grondlegger van

deze partij. De SGP is niet in de eerste plaats opgericht om groot en sterk te worden. De SGP heeft een boodschap voor de samenleving. 'De SGP stelt zich ten doel, de beginselen van Gods Woord op Staatkundig terrein tot meerdere erkenning te brengen in den lande. Haar streven is niet zozeer gericht op een meerderheid van kiezers als wel op de handhaving en de doorwerking van de beginselen, door haar beledenen, waarvan haar Program een korte samenvatting vormt.' (art. 2 van het Beginselprogram). Ook Groen van Prinsterer heeft steeds het belang van beginselen benadrukt. In het bewaren en belijden van beginselen heeft Groen zijn kracht gezocht.

Onze post-christelijke samenleving heeft mannen nodig die helder en duidelijk bijbelse beginselen uitdragen. Laten we hopen en bidden dat de tweemansfractie van de SGP het bijbelse en groenianse geluid helder en duidelijk in het parlement zal mogen uitdragen. Dat zal wellicht niet altijd veel herkenning en instemming oogsten. Daar wist Groen in zijn tijd (de 19^e eeuw) ook al wel van mee te praten. Het is echter wel iets dat ons volk brood- en broodnodig heeft. Graag wensen we de verkleinde SGP-fractie van harte de zegen des Heeren toe.

Amersfoort,

ds. W. Visscher.

Als grenzen vervagen

medische beslissingen rondom het levenseinde

(4)

Niet-reanimeerbeleid: verboden of geboden?

'Zuster! Dokter! Kom snel! Meneer B. wordt niet goed!' Een patiënte van een zes persoonszaal staat in de deuropening en roept ons tijdens het lopen van de visite toe. Meneer B. heeft zojuist gegeten. Hij is onwel geworden en op bed gaan liggen. Snel de zaal binnenlopend zie ik een kortademige, blauw aangelopen patiënt, die geel slijm ophoest en braakt. Hij reageert niet op aanspreken. Ik vraag aan de verpleging of deze voor mij onbekende, 89-jarige patiënt, die voor een ander specialisme is opgenomen, beademd of gereanimeerd mag worden. 'Nee, patiënt is DNR-C.' Vervolgens dienen we via een kapje zuurstof toe. Een minuut later voel ik in de lies geen hartslag meer en meneer B overlijdt. Een uur later zegt de medepatiënte tegen een verpleegkundige: 'Het is wel heel erg wat er is gebeurd, maar het is toch een mooie dood.'

Vroeger was de grens tussen leven en dood vrij duidelijk. Bij de laatste ademtocht verliet de stervende het land der levenden. Tegenwoordig weten we dat door middel van kunstmatige beademing aan iemand met een ademstilstand, de ademhaling weer kan worden teruggegeven. En

middels reanimatie kan de hartactiviteit worden teruggeroepen, zodat het bloed weer door het lichaam wordt gepompt. Reanimatie is dan ook van levensbelang! Aan de andere kant moeten we wel beseffen dat de stelling 'baat het niet, dan schaadt het niet' bij reanimatie niet geldt. Als gevolg van zuurstoftekort kunnen de hersenen binnen drie tot vijf minuten onherstelbaar beschadigd raken. Na de reanimatie hebben we dan een diep comateuze patiënt, in plaats van een overledene. Gebleken is dat een derde deel van tevoren gezonde mensen na reanimatie nog leeft. Slechts een achtste deel verlaat uiteindelijk levend het ziekenhuis, waarvan nog eens een derde deel neurologische stoornissen heeft en meestal naar een verpleeghuis gaat. Bij reeds in een ziekenhuis opgenomen patiënten heeft reanimatie een nog lager slagingspercentage. En in verpleeghuizen zou slechts één procent een reanimatie overleven.

Doen of laten?

In het ziekenhuis komt het regelmatig voor dat iemand een hartstilstand krijgt. Geldende regel in ziekenhuizen is dat iedere patiënt die een hartstilstand krijgt, gereanimeerd moet worden, tenzij er DNR in de status

en de verpleegmap van de patiënt staat. De afkorting DNR staat voor de engelse woorden 'do not resuscitate'. Dit betekent dat er niet gereanimeerd mag worden als die patiënt een hartstilstand krijgt. Toen ik pas in het ziekenhuis werkte, had ik vrij veel moeite met deze afspraak. Ik vroeg me af: 'Wordt er dan niet bewust een behandeling onthouden?' Nu kijk ik daar genuanceerder tegenaan. Wel moet het motief zuiver zijn. Veel mensen denken: 'Langdurig lijden is zinloos. Als een hartstilstand plotseling een einde aan het leven maakt, is dat alleen maar mooi. Dan wordt verder lijden bespaard.' Dit is echter een onbijbelse en onzuivere motivatie.

Eerbiedig terugtreden

Toch is het in bepaalde gevallen verantwoord in ziekenhuizen een niet-reanimeerbeleid af te spreken. Niet iedere reanimatie is zinvol en leidt tot iemands welzijn. We kunnen dan denken aan ernstig ongeneeslijk zieken en hoogbejaarden met diverse gezondheidsproblemen. Bij hen is de slagingskans van een reanimatie sterk verkleind. In verpleeghuizen (inclusief de onder ons bekende) wordt dan ook een zeer terughoudend beleid gevoerd wat betreft reanimeren. Verder denk ik dat we er beducht voor moeten zijn om de dood, als gevolg van de enorme vooruitgang van de medische mogelijkheden, 'geen plaats te gunnen'. De grens tussen leven en dood verwaagt immers meer en meer. We moeten daarom onze plaats weten. Iemand moet de gelegenheid krijgen om te sterven. Soms kunnen we beter (letterlijk!) onze handen er maar vanaf houden. Op een gegeven ogenblik past een eerbiedig terugtreden. We moeten ontzag hebben voor de majesteit van de dood. De patiënt gaat naar zijn eeuwige bestemming. Bij een mislukte reanimatie is er immers geen sprake van een waardig sterven. In de kamer is het door de veelheid aan personen en instrumentarium rommelig en chaotisch. De familie is afwezig. Ook de Bijbel geeft ons raad. In Psalm 31:16 zegt David: 'Mijn tijden zijn in uw hand.' In Prediker 3:2 schrijft Salomo: 'Er is een tijd om geboren te worden en een tijd om te sterven.' Deze twee koningen belijden met deze woorden dat de voorzienigheid van God ook over de stervenstijd gaat. We kunnen

zo menselijk spreken: 'M'n opa is aan een hartstilstand overleden.' Nee, het was Gods tijd! Deze wetenschap maakt dat we opeens heel veel kunnen overgeven aan de Heere, Die de teugels van ieders leven in Zijn heilige handen heeft.

Optimale zorg

Op twee zaken wil ik nog wijzen. Er zijn verschillende DNR-categorieën. Een niet-reanimeerbeleid kan bijvoorbeeld samengaan met een besluit ook andere behandelingen na te laten, zoals kunstmatige beademing. Bij meneer B. werd dit beleid gehanteerd. Het was bekend dat zijn hart, als gevolg van een eerder hartinfarct, een zeer slechte pompfunctie had. Hierdoor is de kans op het slagen van een reanimatie en kunstmatig beademen gereduceerd tot nihil. Meestal is een niet-reanimeerbesluit wèl verenigbaar met andere behandelingen, zoals het geven van een infuus of antibiotica. Duidelijk moet blijven dat een niet-reanimeerbesluit alléén betekenis heeft voor het nalaten van een reanimatie (en eventuele overplaatsing naar de Intensive Care). Het mag niet zo zijn, dat een door DNR 'gestigmatiseerde' patiënt te gemakkelijk wordt afgeschreven! De medische zorg hoeft dan niet maximaal te zijn, maar moet wel optimaal blijven. Het tweede wat ik wil aangeven is, dat als een DNR-afspraken wordt gemaakt, de arts dit met de patiënt en de familie behoort te bespreken.

In de praktijk gebeurt dit niet altijd. Regelmatig komt het voor dat de behandelend arts 'op medische gronden' een besluit tot DNR neemt en dit wel doorgeeft aan de verpleging, maar niet bespreekt met de patiënt en de familie. Mocht u als familie een gesprek met een arts hebben, dan zou u hiernaar kunnen informeren. Het blijft tenslotte een belastend en emotioneel geladen onderwerp om over te spreken. Voor de patiënt en de familie, maar óók voor de artsen.

Drie dingen bezwaren mijn gemoed:

Het eerste dat ik sterven moet.

Het tweede bezwaart mij

nog veel meer:

Dat ik niet en weet, de tijd wanneer.

Het derde bezwaart mij bovenal:

Dat ik niet en weet, waar ik varen zal.

Drie dingen verheugen mijn gemoed:

Het eerste, dat ik gewassen ben door Christus' bloed.

Het tweede verheugt mij nog veel meer:

Dat ik toebehoor aan

Christus mijnen Heer.

Het derde verheugt mij bovenal:

Dat ik weet waar ik varen zal.

Dichter onbekend (gedicht door Alexander Comrie opgenomen bij een predikatie over Zondag 1)

(wordt vervolgd)

Capelle aan den IJssel,

H.J. Agteresch.

Afscheid nemen

Boven een artikel in een onderwijsblad staat: 'Op jonge leeftijd leren omgaan met emoties'. Het gaat over een basisschool ergens in het land, waar men in groep 7 en 8 een project over afscheid nemen organiseert. Het begint met een toneelstuk: 'Huilen mag, lachen ook'. De titel van het project is 'De levenskist'. Als een rode draad loopt door het stuk het afscheid nemen van een overledene. Op het toneel staat gedurende de voorstelling een doodskist. Maar hij doet ook dienst als verstopplek, als deur en als wc. 'Ik wil even volgen hoe het is om in de kist te liggen', zegt een van de spelers aan het

eind van het stuk... De foto's bij het artikel tonen lachende leerkrachten en een ongeveer 12-jarige knaap in een doodskist. Het citaat over wormen laat ik weg. Je huivert bij het lezen over en zien van 'afscheid nemen' door de moderne mens. De dood wordt verpakt, verdoezeld, verbloemd en 'verspeeld'. Spotternij, geen enkel besef van de eeuwigheid. Wij wel....? Wat betekent afscheid nemen voor ons?

Wat is afscheid nemen eigenlijk? Als we 's morgens het huis verlaten en op weg gaan naar het werk, nemen we afscheid. Een kind groet de

ouders, een man kust z'n vrouw. Er wordt nog gezwaaid of de alarmlichten van de auto knipperen tot aan het eind van de straat. Maar was dat *afscheid nemen*? Je ziet elkaar toch dezelfde dag weer terug? Heel vaak wel, maar toch... soms is het anders. Daar weten mensen van. Dan was dit het afscheid en was er *geen afscheid* meer. Dan denken we terug aan de laatste contacten, want die bepalen ongewild het afscheid achteraf. Je groet de collega's aan het eind van de dag. 'Tot morgen zullen we hopen...!' En wie beseft dat het echt een laatste groet *kan* zijn?

Bij een éénuursvak zie je de leerlingen de hele week niet terug. Je geeft huiswerk op voor de volgende week. De bel gaat en ze verlaten het lokaal. Niet iedereen groet. 'Meneer, tot ziens..!' 'Ja, jongens, tot volgende week'. Een week is lang, er kan veel in gebeuren. Wat is een week kort, hij is weer omgevlogen. Zo vliegt ook het schooljaar voorbij. Het is waar wat Mozes zegt in Psalm 90: '.....en wij vliegen daarheen'. Aan het eind van het jaar neemt elke mentor *afscheid* van z'n groep. Zo'n laatste uur maakt indruk. We kijken terug op het vervlogen schooljaar. Soms zijn er ingrijpende gebeurtenissen geweest. Ze worden kort gememoreerd. We denken samen na over een gedeelte uit de Schrift. Bijvoorbeeld Handelingen 20, waar het gaat over het afscheid van Paulus van de ouderlingen in Efeze. '.....en zij, vallende om de hals van Paulus, kusten hem; zeer bedroefd zijnde, allermeeft over het woord, dat hij gezegd had, dat zij zijn aangezicht niet meer zien zouden; en zij geleidden hem naar het schip'. Wat een betrokkenheid, liefde en bewogenheid. Wat valt afscheid nemen daar zwaar. Omdat er hartelijke verbondenheid is in Woord en gebed. Lees zelf het hoofdstuk maar eens na vanaf vers 17. Je eindigt met je klas en de zomerweken breken aan. Afscheid en tot ziens, zo de Heere wil...!

Ik denk aan de diploma-uitreikingen. Je hebt ze zien komen als kinderen van 12 jaar. Nu verlaten ze de school op ongeveer 17-jarige leeftijd. Toespraken worden gehouden, het Engelse bijbeltje uitgereikt. Je groet ze, één voor één. Een lange rij blijde gezichten. Waar en wanneer

zult je ze weerzien? Hoe zal het met hen gaan? Zullen ze na het *afscheid* staande blijven? Soms, jaren later lees je een stukje in de krant. Hé, een oud-leerling. Mooi en principieel verwoord. Dat vervult met blijdschap. Maar soms is hij nog maar net van school. Je neemt hem 'toevallig' waar tijdens een kerkdienst in de buurt. Die jongen, ongeïnteresseerd al maar kauwend en lachend pratend met zijn vriendin. Hij zingt niet mee en straalt aversie uit. Het schouderdikje van de man achter hem helpt niet eens. Hoe lang zal die nog kerken? Innerlijk heeft hij al afgerekend met hetgeen hem van thuis is voorgehouden. Maar hij zat toch op een reformato-*rische school*? Ja, maar hij heeft *afscheid genomen*... Opeens moet ik denken aan de gelijkenis. Wie was ook al weer de verloren zoon, de jongste of misschien toch die oudste?

Soms moet *voor lange tijd afscheid* worden genomen. Bijvoorbeeld als gezins- of familieleden naar het buitenland gaan. Dan blijft die laatste blik nog weken op het netvlies. Afscheid nemen moet je zelf meege-*maakt hebben* om er over te kunnen praten. Er emotioneel bij betrokken zijn. Afscheid nemen kan zeer doen. Scheiden is toch lijden?

Ieder weet dat soms *voor altijd afscheid* moet worden genomen. Een ziekbed, een smartelijk lijden. Wat een pijn wordt er geleden op en om het bed. Niet te beschrijven. Het kan een leerling zijn wiens leven ten einde loopt. Dan wordt er op het laatst meer voor hem gebeden dan met hem gesproken. Klasgenoten krijgen gelegenheid een afscheidsgroet of -brief te sturen. Bereid ook hen voor op het moment van sterven. De scheiding van ziel en lichaam. En als de klasgenoot is overleden, spreek dan met hen over het verdriet in het gezin, het al of niet langs de baar gaan bij het condoleren en het verloop van de begrafenis.

Er staan ook aangrijpende en ontroerende voorbeelden van afscheid nemen in de Schrift. We kennen de hoofdstukken, waar Gods kind in stille verwondering met heilige jaloersheid is nagestaard. Denk alleen maar aan Jacob. Met de klas sprak ik onlangs over het sterven en de opstanding van Lazarus. Wat een

vragen komen er dan los. 'Is het zeker dat hij in de hemel is geweest? Zouden zijn zusters hem hebben gevraagd hoe het er in de hemel uit ziet? Als hij in de hel geweest zou zijn, dan zou hij zich nadien zeker bekeren. Heeft hij nog gedachten uit de hemel achter gehouden? Zou die zelf wel blij geweest zijn dat hij weer verder moest leven...?' Met eerbied en ernst denken ze na en spreken zich openhartig uit. Het moment moet er naar zijn om met leerlingen over de meest tere dingen te spreken. Dat kan niet elke dag. Maar gebruik de schaarse momenten, zoals het overlijden van een opa of oma, een medeleerling uit de school, een (oud)collega of de moord in het Duitse gymnasium. Spreek met hen heel concreet vanuit de Bijbelles of kort bij de dagopening en probeer je in te leven in de leefwereld van de jeugd. Laat hen vooral zelf aan het woord. Dan neem je veel waar van hun gedachten, taalgebruik en opvattingen.

En dan nu, als contrast en ter afsluiting nog één keer het project *De levenskist*. Leerkrachten willen het angstige afvlakken, begrip kweken voor het onbegrijpelijke en het moeilijke onderwerp op een speelse wijze bespreekbaar maken. 'Leerlingen moeten in hun jonge leven ervaren om met vervelende dingen om te gaan. Dan zullen ze later hun verlies evenwichtiger verwerken'. Maar er moet toch, ook op onze scholen, gesproken worden over afscheid nemen en de dood? Ja zeker, maar met eerbied en schroom. Dan laten we de kinderen geen eigen kistje, ter grootte van een schoendoos beschilderen en vullen met voor hen waardevolle spulletjes. Dan spelen we niet op de viool, terwijl een jongen in de kist ligt en rode tulpen worden aangedragen. In Lukas 7 gaat het over de jongen van Nain. Hoe zal dat afscheid geweest zijn tussen die moeder en haar Godvrezende zoon? De stoet verlaat de stad. Familie en stadsgenoten nemen *op waardige wijze afscheid*. De Heere is met innerlijke ontferming bewogen. Is Hij dat ook over ons...? En zijn wij dat ook over onze kinderen en leerlingen?

Barneveld,

A. Karens.

"Gedenkt deze veertig jaren"

Het getal veertig komt nogal eens voor in Gods Woord. Mozes verkeerde veertig dagen op de Sinaï in de nabijheid des Heeren. Elia was veertig dagen en nachten in de woestijn zonder eten of drinken. De Heere Jezus werd veertig dagen in de woestijn verzocht door satan. Zo heeft ook de woestijnreis van het volk Israël veertig jaar geduurd. Het getal veertig is dus in de Schrift een bijzonder getal.

Waarom ik dit schrijf? Omdat het zendingswerk van onze Gereformeerde Gemeenten veertig jaar geleden is begonnen. Toen werd ds. G. Kuijt, samen met zuster Sonneveld en het echtpaar Ten Voorde uitgezonden naar wat toen nog Nederlandss Nieuw-Guinea heette.

Veertig jaar zendingswerk van onze gemeenten. Zouden we daar niet bij stilstaan? Als Mozes met het volk terugziet op de veertig jaar in de woestijn, dan zegt hij: "Deze veertig jaren is de HEERE, uw God, met u geweest; geen ding heeft u ontbroken" (Deut. 2:7). "En gij zult gedenken aan al de weg, die u de HEERE, uw God, deze veertig jaren in de woestijn geleid heeft" (Deut. 8:2). Zou het dan geen goede zaak zijn als we ook als gemeenten terugzien op veertig jaar zendingswerk?

Welnu, de komende zendingsdag

staat in het teken van veertig jaar zendingswerk. Met elkaar willen we terugzien op die veertig jaar. Hoe is het zendingswerk begonnen? Hoe is het meer en meer uitgebouwd? Wat zijn de vruchten van het werk geweest? Nee, dan gaat het er niet om dat we in mensen zouden eindigen. Dat is heel slecht werk. Maar het gaat er wel om wat de Heere gedaan heeft. Het gaat om de grote daden Gods. Hem alleen komt de eer toe. Het is ons verlangen, dat de zendingsdag in dat teken zal staan.

Namens het Deputaatschap voor de Zending wil ik u dan ook van harte opwekken de zendingsdag in Utrecht op 22 juni bij te wonen. Als u nooit eerder kwam, is het herdenken van veertig jaar zendingswerk zeker een goede reden om nu ook eens van uw meelevens met en liefde voor het zendingswerk blijk te geven. Neem gerust uw kinderen, ook uw kleine kinderen mee, want ook voor hen is er genoeg wat hun belangstelling trekken kan. De zendingsdag heeft ook altijd weer het karakter van een familiedag.

Van harte hopen we u allen te ontmoeten en de Heere geve ons een gezegend gedenken van hetgeen Hij op de zendingsvelden deed.

Zeist, ds. J.J. van Eckeveld.

toekomst en heden moge onze hartentaal zijn: "Gij zijt mijn Hulp geweest; begeef mij niet en verlaat mij niet, o God mijn heils". Psalm 27:9b

ds. G.J. van Aalst.

AFSCHEID DS. J. DRIESSEN

In verband met het vertrek van ds. Driessen naar de gemeente van Den Haag deelt de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Doetinchem u mee dat hij in de middagdienst van zondag 23 juni 2002 afscheid neemt van de gemeente.

De gemeenteleden, doopleden en overige belangstellenden worden in de gelegenheid gesteld om afscheid te nemen van het predikantsgezin op D.V. 25 juni 2002 tussen 19.00 en 21.00 uur in het verenigingsgebouw aan de Bezelhorstweg 54 te Doetinchem.

BEVESTIGING EN INTREDE DS. J. DRIESSEN TE 'S-GRAVENHAGE

Met blijdschap delen wij u mee, dat op D.V. dinsdag 2 juli a.s. ds. J. Driessen als herder en leraar aan onze gemeente zal worden verbonden.

De bevestigingsdienst vangt aan om 15.00 uur en zal worden geleid door de consulent ds. J.B. Zippo. De intrededienst begint om 19.30 uur. De diensten worden gehouden in de eigen "Bethaniëkerk", Oude Boomgaardstraat 43 te 's-Gravenhage.

In verband met de beperkte parkeerterrein wordt u verzocht uw auto te parkeren in de parkeergarage Torenstraat hoek Geest.

De kerkenraad

AFSCHEID VAN GEMEENTE TRICHT-GELDERMALSEN

De kerkenraad deelt mee dat zijn herder en leraar, de weleerwaarde heer ds. J.W. Verweij, D.V. op woensdag 26 juni in een bijzondere dienst afscheid zal nemen van de gemeente.

Deze dienst wordt gehouden in het eigen kerkgebouw aan de Tunnelweg nr. 11. De aanvang van deze dienst is 19.30 uur.

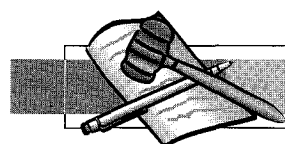
Namens de kerkenraad
A.H.A. Thijsen, 2e Preses
G.J. van Zijl, scriba

KERKELIJK JAARBOEK CORRECTIE

Het nieuwe adres van oud-evangelist L. Versteeg is:
Weth. H.H. Korteboslaan 16b
7461 PP Rijssen
Tel. 0548-520901

Verslag van het afscheid van ds. J.B. Zippo als predikant van de gemeente Moerkapelle

Op 7 april 2002 nam ds. J.B. Zippo in een bijzondere kerkdienst afscheid van de gemeente Moerkapelle. De dag voorafgaand aan deze zondag hadden velen uit de gemeente persoonlijk afscheid genomen. In deze dienst bediende ds. Zippo het Woord uit 1 Korinthe 2:3-5: "En ik was bij ulieden in zwakheid, en in vreze, en in vele

Kerknieuws

Beroepen:

te Kalamazoo, Michigan (U.S.A.):
ds. C. Hogchem te Barnhevelde.

Bedankt:

voor Zwijndrecht: ds. P. van Ruitenburch te Chilliwack, Britisch Columbia (Canada).

PASTORIEVREUGDE

De kerkenraad van Rijssen-Zuid laat ons weten, dat hun geliefde herder en leraar ds. A. Schreuder samen met zijn vrouw en kinderen op 7 juni hun 25-jarig huwelijksjubileum mochten herdenken.

De Heere geeft reden tot verwondering, dat Hij tot hiertoe leidde. Dit spreekt temeer, daar zich omstreeks 1995 bij mevrouw Schreuder een ernstige ziekte openbaarde.

Dit heeft hun samen met hun gezin vele en grote zorgen gegeven. Maar juist in die weg heeft de Heere de waarheid van hun trouwtekst wonderlijk willen bevestigen: "Bij U schuil ik". Eén en andermaal waren behandelingen nodig, die de Heere kennelijk heeft gezegend. Naar omstandigheden mag het nu bijzonder wél gaan.

In 1996 mocht voor het eerst de herderstaf worden opgenomen in de gemeente van Beekbergen. Na ruim vier goede jaren werd onze broeder aan Rijssen-Zuid verbonden. Deze grote gemeente mag hij sinds februari 2001 met de liefde van zijn hart dienen, waarbij zijn echtgenote hem tot steun mag zijn.

We leven bij dit herdenken met onze broeder en zijn gezin mee. Ziende op verleden,

beving. En mijn rede, en mijn prediking was niet in beweeglijke woorden der menselijke wijsheid, maar in betoning des geestes en der kracht; Opdat uw geloof niet zou zijn in wijsheid der mensen, maar in de kracht Gods."

Het gaat in deze verzen over "Paulus' arbeid onder de Korinthiërs".

Dit werd uitgewerkt in twee gedachten:

1. de kracht van deze arbeid
2. het doel van deze arbeid

Paulus kijkt in deze verzen terug op zijn arbeid in de gemeente Korinthe en hij is daarin eerlijk en persoonlijk. Paulus maakt het niet mooier dan het is. Hij zegt: "ik was bij ulieden in zwakheid, en in vreeze, en in vele beving". Paulus kon niet voldoen aan de maat die de Korinthiërs stelden. Dat is niet iets wat alleen de Korinthiërs zeiden, maar wat Paulus hier zelf toegeeft. Maar Paulus heeft geen andere boodschap willen brengen dan (kort samengevat) "want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus en Dien gekruisigd". (vrs. 2) Dit vers is in feite ook een terugblik omdat we kunnen lezen "ik had niet voorgenomen..." De gekruisigde Christus stond bovenaan in de prediking. De gekruisigde Christus, verkondigd als de Weg, de Waarheid en het Leven. En niemand komt tot de Vader dan door Mij.

Paulus spreekt op deze manier tot de Korinthiërs vanwege de vele tegenstand en de vele meningen. Deze wil dit horen, die wil dat horen. Deze voor Paulus en Silas, die voor Apollos en de ander voor Cefas. Dit heeft mogen geschieden, niet in welsprekendheid, niet in mooie verpakking, maar alleen in de betoning des geestes en de kracht Gods.

De arbeid van de apostel is niet ongezegend gebleven. Zondaren zijn gehaald uit de modder van de zonde in Korinthe en gewassen door het bloed van Christus. Dat was tot blijdschap van de apostel, als hij dat mocht horen. Het was tot blijdschap als er werden toegebracht. Niet tot roem van Paulus, maar "Opdat het zij, gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in den Heere".

Nadat ds. Zippro in een persoonlijk woord van afscheid de gemeente had toegesproken volgden toespraken van drs. Westendorp, burgemeester van de gemeente Zevenhuizen-Moerkapelle, van ds. G. Glements die sprak namens classis en Particuliere Synode Noordwest en tenslotte ouderling G.M. van Winkelen namens de gemeente. Tot slot werd ds. Zippro door de gemeenten toegezongen Psalm 67:1.

A. Louter, scriba.

"Laat Uw werk aan Uw knechten gezien worden, en Uw heerlijkheid over hun kinderen. "Hij wees op de voorbede voor de knecht en voor de jeugd. De bijbelse betekenis van het woord knecht heeft niet zozeer betrekking op een werkverhouding, maar op een persoonlijke verhouding. Een knecht van God is de Heere toegewijd. Het gaat ook niet om het werk van de knecht, maar om het werk van de Heere: "Laat Uw werk..." Mozes is aan het einde van zijn leven gekomen en ziet terug. Ook ziet hij het volk dat straks zonder hem het beloofde land in zal gaan. Zelf moet hij terugtreden: Heere, laat Uw werk gezien worden. Wiens werk is dat? Ten diepste het werk van Christus, Die kwam in een beestestal. Die het volbracht op Golgotha en Die dat volbrachte werk nog altijd volvoert, wanneer Hij het kleed der gerechtigheid legt over de naaktheid van zondige mensenkinderen. Mozes vraagt of dat lieflijke werk gezien mag worden. Zo dikwijls is het donker en is de heerlijkheid van Jezus Christus verborgen. Daarom is die voorbede nodig, opdat Gods werk gezien mag worden door allen, die de zalving van Christus deelachtig zijn. Mozes doet ook voorbede voor de jeugd: "en Uw heerlijkheid over hun kinderen". Ook de jeugd, de catechisanten, de jongste kinderen geldt die bede, opdat ook zij, kon het zijn door de prediking van ds. Zippro, heerlijkheid en zaligheid zouden zien in de dienst des Heeren. In de dagen van Mozes zag de jeugd dat veel te weinig. Ze zagen murmurende ouders, bij wie het altijd maar om eten en drinken ging, maar ze zagen in hen niet de heerlijkheid van de Heere. Als dat werk Gods zich openbaart bij ouderen kan dat zo stiltesweg voor de jeugd tot zegen zijn. Zoals in de dagen van Mozes de jeugd de confrontatie met de heidenen aan moest, zo geldt dat niet minder de jeugd van vandaag. Ook als jongere kan je je in een godsvijandige wereld alleen staande houden als je in Gods huis de heerlijkheid van de Heere mag zien. En nu is Mozes gestorven, maar de Knecht des Vaders leeft nog als de grote Voorbidder in de hemel.

Nadat ds. Zippro zich met zijn ja-woord van ganser harte aan de gemeente verbonden had, sprak ds. Clements nog een persoonlijk woord.

In de intrededienst stond ds. Zippro stil bij de voortgaande evangeliearbeid van de apostel Paulus onder de Galaten, aan de hand van Galaten 4:19: "Mijn kinderkens, die ik wederom arbeide te baren, totdat Christus een gestalte in u krijgje." Hij bepaalde de gemeente bij de wijze van de evangeliearbeid en het doel ervan. Gods knechten hebben een heerlijke, maar ook een zware taak te verrichten. Zoals de vissers zich vroeger grote moeite moesten getroosten om hun net vol te vissen, zo is ook het werk in Gods Koninkrijk veelal zware arbeid. Hoeveel werk had Paulus niet aan de Galaten, ja hoeveel werk heeft de Heere niet aan Zijn volk! Steeds weer moeten Zijn knechten wijzen op het enige fundament, hen afleren om te bouwen op alles buiten Christus. 'Mijn kinderkens' – het is

een liefelijke aanspraak, gericht tot kinderkens, wedergeboren van gevallen Adamskinderen tot kinderen van God. Die wedergeboorte is nodig, daar wisten de Galaten ook van. Zij dienden eertijds de afgoden, maar Paulus was tot hen gekomen met de boodschap van zonde en genade en de Heere had grote wonderen gedaan. Zo wil de Heere nog steeds wonderen doen bij een ellendig en arm volk, dat op de Naam des Heeren zal betrouwen. Na het vertrek van Paulus waren er wettische dwaalleraars gekomen die grote invloed op de Galaten hadden gekregen. Voor Paulus, die in zijn leven aan het einde van de wet was gekomen, was dat niet te verdragen. Hij wijst hen op de rechte ijver. Hij houdt hen wet en evangelie voor, de boodschap dat er Een is gekomen om de wet te vervullen. En die evangeliearbeid vergelijkt hij met de moeite en de worsteling die met een geboorte gepaard gaat. Zo zwaar is de arbeid die de Heere aan een zondaar besteedt. En dat is bij de voortduur nodig, zodat Paulus hier zegt: die ik wederom arbeide te baren. Hoe lang? Totdat Christus een gestalte in u verkrijgt. Dan pas heeft de apostel Paulus rust. Christus moest in de harten van de Galaten een gestalte krijgen. Zeker, Hij heeft alles volbracht, maar er is ook een werk in ons nodig. Gods kinderen kunnen, ook na ontvangen genade, weer in het werkhuis terecht komen, zodat Mozes een gestalte in hen verkrijgt. Maar het onderwijs dat Christus geeft, dat geeft brandende harten, dat geeft oog voor de Christus der schriften, Die dood geweest is maar Die leeft. Paulus mag het werk doen van een beeldhouwer: weghouwen wat teveel is en vervolgens net zolang polijsten, tot het beeld van Christus zichtbaar wordt. Het wordt zichtbaar in de levenswandel, wanneer we de voetstappen van de Koning mogen drukken. Dat zal in dit leven nooit volkomen zijn, maar dan is er het blij vooruitzicht dat mij streelt: ik zal ontwaakt Uw lof ontvouwen, U in gerechtigheid aanschouwen, verzadigd met Uw Godd'lijk beeld – aldus ds. Zippro.

Namens de classis sprak ds. A.J. Gunst hem vervolgens toe, waarna ouderling F. de Zwart de dominee welkom heette namens de kerkenraad en gemeente en uiting gaf aan de verwondering en blijdschap die de terugkeer van ds. Zippro teweegbracht. In vergelijking met 10 jaar geleden is veel veranderd: de gemeente, de predikant, de kerkenraad – maar de Heere en Zijn Woord zijn niet veranderd!

Tenslotte mocht ds. Zippro de gemeente laten heengaan – metterdaad als een gezegende gemeente.

D.J. Doorn, scriba

Verslag van de bevestiging en intrede van ds. J.B. Zippro in Scheveningen

Op 11 april j.l. was het voor de tweede maal dat de gemeente Scheveningen ds. J.B. Zippro bevestigd zag als haar eigen predikant. Ds. Zippro, die bijna zes jaar in Moerkapelle had gestaan, werd bevestigd door ds. G. Clements. Deze bepaalde zijn gehoor bij de voorbede bij de ambtsaanvaarding, aan de hand van Psalm 90:16:

Verslag van de bevestiging- en intrededienst van ds. W. Silfhout op 10 april 2002 in de Gereformeerde Gemeente van Capelle a/d IJssel (Middelwatering)

Het was voor de gemeente een blijde dag, toen na een vacature van twee-en een half jaar weer een eigen herder en leraar mocht

worden ontvangen in de persoon van ds. W. Silfhout. De consulent ds. A. Schot ging voor in de bevestigingsdienst. De tekst was Hooglied 8 : 12 "Mijn wijngaard, dien ik heb, is voor mijn aangezicht; de duizend zilverlingen zijn voor u, o Salomo! Maar tweehonderd zijn voor de hoeders van dezelfde vrucht." Thema voor de tekst: "De hoeder in de wijngaard des Heeren", onderverdeeld in drie gedachten.

1e Het opzicht over de hoeder:

De gelijkenis is een beeld van Christus en Zijn arbeiders in Zijn wijngaard. Zoals Salomo een wijngaard had met arbeiders daarin, zo heeft de meerdere Salomo, de grote Vredevorst een wijngaard en daarin heeft Hij ook hoeders. De wijngaard is een bekend beeld in de Schrift en ook een beeld van het hart van de Kerk. Een wijngaard is afgescheiden van het open veld. In een wijngaard wordt gearbeid, in het open veld niet. Zo ook in de gemeente waar Christus Zijn ambtsdragers heeft, die de wijngaard bearbeiten. Gemeente behoort u tot het vruchtbare deel van de wijngaard? Christus doorloopt met Zijn ogen de gemeente en Hij ziet wat u doet met het Woord en Zijn dienaren. Hij houdt ook toezicht op Zijn dienaren.

2e De arbeid door de hoeder:

Niemand kan arbeider zijn in de wijngaard des Heeren als we niet wettig van hem geroepen zijn, want Hij geeft de wijngaard aan de hoeders en geeft hen een plaats. Broeder, u blijft in dezelfde wijngaard arbeiden, maar in een ander hoekje. De hoeders moeten de pachtsom van 1000 zilverlingen door hun werk bijeenbrengen en deze afdragen aan de meerdere Salomo. De taak van de hoeder is op de wijngaard te letten en deze nauwkeurig te bewaren. Hij moet de wijngaard bearbeiten door te vermanen en de onvruchtbaarheid er van aan te wijzen, het zaad van het Woord te strooien, te planten en nat te maken. Ook te snoeien waar het nodig is, maar ook ranken opbinden. Hoe zal de arbeider de 1000 zilverlingen vol maken? Onmogelijk in eigen kracht. Maar de meerdere Salomo staat Zelf voor Zijn knechten in. Hij zorgt in het leven van Zijn getrouwe dienaren voor de 1000 zilverlingen. De arbeid van de dienaren moet van buitenaf bekroond worden, zodat niemand iets op zijn eigen rekening kan schrijven. En als er vruchten zijn, dan zijn deze voor Hem, de meerdere Salomo bestemd.

3e De onderhouding van de hoeder:

De hoeders hebben onderhouding nodig, zij zijn zwak van moed en klein van krachten, maar de meerdere Salomo vergeet de hoeders niet. Hij betaalt een goed traktement. Tweehonderd zilverlingen zijn voor de hoeders. Wat een blijdschap als bemerkt mag worden dat de ambtelijke dienst gezegend mag worden, dat hoort bij de 200 zilverlingen. Getrouwe hoeders ontvangen niet alleen ambtelijke, maar ook persoonlijke genade. Dan behoeft u met de hoeders geen medelijden te hebben, de meerdere Salomo zorgt dat zij staande blijven. Eenmaal aan het einde van de ambtelijke loopbaan

mogen de getrouwe dienaars horen: Kom in, gij goede en getrouwe dienstknecht. Over weinig zijt gij trouw geweest, over veel zal Ik u zetten. Na het Amen van de preek wordt overgegaan tot de bevestiging. Plechtig klinkt het antwoord van ds. Silfhout op de gestelde vraag: "Ja ik, van ganser harte". Hierna spreekt ds. Schot de nieuw bevestigde predikant hartelijk toe, waarin hij ook zijn vrouw en verdere familie betreft. Ook voor ds. Schot is het persoonlijk tot verwondering en blijdschap, dat de Heere de gebeden verhoord heeft. Staande wordt ds. Silfhout toegezongen uit Psalm 119 het 8e vers, waarna deze indrukwekkende dienst wordt beëindigd.

De intrede:

De tekst voor de intrededienst was 2 Korinthe 4 : 5 "Want wij prediken niet onszelven, maar Christus Jezus, de Heere; en onszelven, dat wij uw dienaars zijn om Jezus' wil."

Thema voor deze tekst: "**De prediking van Christus**", verdeeld in twee gedachten.

1e De enige Naam in die prediking:

Paulus verdedigt in het bijzonder de leer die hij mag verkondigen, tegen de laster die hij ondervond. Zijn oogmerk is altijd die leer in de gemeenten te prediken. Zelfs als de dood er mee gemoeid is. Is er dan zoveel aan die prediking verbonden, hangt er zo veel van af? Ja, want het is de prediking van de waarheid, de prediking van Christus Jezus, de Gezalfde van de Vader, Die ons de weg ter zaligheid volkomen leert. Wij prediken niet onszelf, een dienaar kan geen mens zalig maken. Dat is Gods werk, daarvoor heeft Gods Zoon, als Borg en Middelaar de dood gedood en door Zijn opstandingskracht het leven verworven om dit te schenken aan verloren zondaren.

Er is geen schonere Naam onder de hemel gegeven dan de Naam Jezus. Er is ook geen andere Naam. Die Naam krijgt waarde als de Heilige Geest ons oog opent.

De troost van het Evangelie is voor een verwonde ziel. Alleen de Heere kan de ogen openen door Zijn Heilige Geest en daarom hebben we alleen maar af te wijzen van onszelf naar Hem, Die het ook vanavond u toeroept: Wend u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde.

Dat er maar vele verwonde zielen mogen zijn om te mogen wijzen op het enige geneesmiddel Jezus Christus en Dien gekruisigd.

2e De enige drijfveer tot die prediking:

De dienaren van het Goddelijk Woord moeten bewaard worden om zichzelf te bedoeien. Elke dag opnieuw moge de bede zijn: Weerhoudt O Heer' Uw knecht voor dwaze hovaardij. Dat u het niet van de dienaar moet verwachten, maar van de Heere alleen. Paulus mag zich wegcijferen. Wij zijn dienaars om Christus' wil. Het gaat erom dat parels gehecht mogen worden aan de Middelaarskroon van Koning Jezus. Zo gemeente heeft de Heere ons geroepen uw dienaar te zijn, om Jezus' wil, om te verkondigen dat alleen het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon reinigt van alle zon-

den. Uw dienaar om Jezus' wil voor jonge vrienden en ouderen, allen worden ernstig opgeroepen de wereld te verlaten, de Heere te zoeken, Uw dienaar om Jezus' wil voor jonge vrienden en ouderen, allen worden ernstig opgeroepen de wereld te verlaten, de Heere te zoeken, Uw dienaar om Jezus' wil voor de bekommerden, voor het volk des Heeren, dat er een opwas mag zijn in de genade en in de kennis van de Heere Jezus Christus. Wie is tot deze dingen bekwaam? Ook in de ambtelijke dienst is nodig het verzoenend bloed van Christus.

Na de prediking wordt eerst een hartelijk dankwoord gesproken tot de bevestiger ds. Schot en voor zijn werk als consulent, tot de hulpconsulent, de vorige predikant van de gemeente ds. P. Mulder, kerkenraad, gemeente en allen die meegewerkt hebben deze dag ordelijk te doen verlopen.

Hierna sprak ds. P. Mulder, als hulpconsulent namens de classis en particuliere synode Zuid-West ds. Silfhout hartelijk toe. Als tweede spreker ds. den Admirant namens de plaatselijke kerken en tenslotte ouderling T.W. Schilperoord namens de kerkenraad en gemeente. Hij heet ds. Silfhout hartelijk welkom en hoopt dat de prediking mag gebruikt worden tot bekering van zondaren en tot onderwijs en versterking in het allerheiligst geloof van het volk van God. Hij verzocht de gemeente de nieuwe herder en leraar staande toe te zingen Psalm 20 vers 1. Nadat dominee voor alle goede wensen had bedankt werd deze dienst beëindigd en legde ds. Silfhout voor de eerste maal de zegen op de gemeente.

De kerkenraad.

Verslag van de vergadering van de Particuliere Synode Zuid op 11 april 2002, gehouden in de Sionkerk te Goes Bidstond

De bidstond wordt gehouden op de vooravond van de Synode in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Tholen. In deze dienst gaat voor ds. G.J.N. Moens van Goes, preses van de vorige Synode. Hij bedient het Woord uit Matth. 28 : 16-19:

En de elf discipelen zijn heengegaan naar Galilea, naar den berg die Jezus hen bescheiden had. En als zij Hem zagen, baden zij Hem aan; doch sommigen twijfelden. En Jezus, bij hen komende sprak tot hen, zeggende: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Gaat dan henen, onderwijst al de volken, dezelve dopende in de Naam des vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes, lerende hen onderhouden alles wat ik u geboden heb.

Het thema van de prediking is: De openbaring van Christus aan de discipelen op de berg. Ds. Moens bepaalt zijn gehoor bij:

1e de plaats waar Hij tot hen komt;

2e de macht waarvan Hij spreekt;

3e het werk waartoe Hij hen verwaardigt.

Opening

De vergadering wordt om half tien geo-

pend door ds. C. de Jongste, predikant van de roepende kerk Tholen. Hij verzoekt te zingen uit Psalm 74 : 19 en 20, leest 2 Timotheus 2 : 1-13 en gaat daarna voor in gebed. De tijdelijke preses roept allen een hartelijk welkom toe en stelt vervolgens de memorandi aan de orde.

Hierna spreekt ds. De Jongste een opningswoord naar aanleiding van het voorlezen Schriftgedeelte en bepaalt de vergadering in het bijzonder bij de verzen 8 en 9: *Houd in gedachtenis, dat Christus Jezus uit de doden is opgewekt, Welke is uit den zede Davids, naar mijn Evangelie. Om hetwelk ik verdrukkingen lijde tot de banden toe, als een kwaaddoener; maar het Woord Gods is niet gebonden.*

Lastbrieven

Vanuit iedere classis zijn vier predikanten en vier ouderlingen afgevaardigd. Van de primusafgevaardigden is ds. H. Hofman in verband met ziekte van zijn echtgenote verhinderd; zijn plaats wordt ingenomen door ouderling J.M. Goud. Ouderling C. Weststrate is in verband met ziekte afwezig, zijn vervanger is ouderling S.M. Huissen. Ds. C. Neele is in verband met werkzaamheden voor het deputaatschap Israël in de Oekraïne afwezig, zijn plaats wordt ingenomen door ouderling J. Sinke. De wettigheid van de vergadering wordt hiermee vastgesteld.

Moderamen

Ds. G.J.N. Moens wordt gekozen tot preses, ds. J. Karels tot assessor-preses, ds. C. de Jongste tot scriba, ouderling S. Boogaard tot assessor-scriba en ouderling J. Zwemer tot quaestor.

De tijdelijke preses wenst het moderamen Gods onmisbare zegen toe en draagt daarmee de leiding over aan ds. Moens.

Correspondentie andere Synodi

De deputaten art. 48 D.K.O. van de andere Particuliere Synodi brengen hun groeten en zegenwensen over, namens de P.S. Zuid-West ds. B. van der Heiden, namens de P.S. Noord-West ds. J. Karens en namens de P.S. Oost ds. A. Schreuder.

Ingekomen stukken

De Stichting Zorgverlening heeft een statutenwijziging doorgevoerd en biedt de nieuwe statuten aan de Synode ter kennisname aan. De achtergrond van de statutenwijziging was het gebrekkig functioneren van de benoemingsprocedures. Te vaak zijn er in het verleden fouten gemaakt. In de nieuwe opzet is het de bedoeling dat het bestuur van de Stichting Zorgverlening benoemd wordt door Raad van Toezicht en dat de Raad van Toezicht benoemd wordt door de Particuliere Synode, op voordracht van de Raad van Toezicht zelf! De Synode bespreekt deze wijziging. Op zich is het goed dat de benoemingsprocedure eenvoudiger geworden is. Toch zijn er onder de afgevaardigden vragen. Deze vragen worden op verzoek van de preses beantwoord door de secretaris van de Stichting Zorgverlening, ouderling W. de Ruitter. Enkele afgevaardigden betreuren dat de invloed van de classis en Particuliere Synode zo drastisch is afgenomen. Is daar-

door de kerkelijke binding van de Stichting ook niet afgenomen? En is het niet mogelijk dat de classis toch ingeschakeld blijft bij de benoemingen van de leden van de Raad van Toezicht, of in ieder geval dat er in de Raad van Toezicht een zekere evenredige vertegenwoordiging is van de verschillende classes.

Ouderling De Ruitter zegt dat het de bedoeling is dat de kerkelijke binding dezelfde blijft, alleen de procedure is vereenvoudigd. Wat betreft de evenredige vertegenwoordiging van de classes in de Raad van Toezicht, dit hoeft geen probleem te zijn om dit door te voeren. De vergadering dringt erop aan dat de voordracht van bestuursleden vanuit de classis blijft plaats vinden, welke dan benoemd worden door de Raad van Toezicht. Dit wordt meegenomen door ouderling De Ruitter.

Wat betreft de benoemingen, de Synode gaat (achteraf) akkoord met de benoeming van de heer W.A. Muilwijk als lid van het bestuur van de Stichting Zorgverlening en met de benoeming van de heren N.G.H. Huizen, P.A. Bolle, A.P. Jobse en A. van der Veer als bestuurslid van de Stichting Steunfonds.

Rapporten en benoemingen

1. Deputaten art. 48 en art. 49 D.K.O.

Van de deputaten art. 48 en art. 49 zijn door de afgevaardigden vooraf de schriftelijke verslagen van hun bezoeken aan de andere Particuliere Synodi, respectievelijk aan één van onze classes aangeleverd. Wegens het a.s. vertrek van ds. A. M. den Boer ontstaat er bij elk een vacature. Ds. C. Neele wordt benoemd als primus-deputaat art. 48 en ds. A.A. Brugge als secundus. Als primus-deputaat art. 49 wordt benoemd ds. H. Hofman en als secundus ds. J. Schipper.

2. Rapport tot Financiële Hulpverlening der Gereformeerde Gemeenten in de Particuliere Synode Zuid.

Op voorstel van het bestuur worden de heren: W.A. van Bochove en Joh. Tanis herbenoemd als bestuurslid; in de plaats van ouderling W. de Ruitter, die ook aftredend was maar zich niet meer herkiesbaar stelde, wordt benoemd ouderling G.A. Terlouw uit Middelburg.

Van de pastoraal werker, ouderling G. van Veldhuizen is het jaarverslag ter tafel, dat een indruk geeft van de werkzaamheden. Er worden over dit jaarverslag geen vragen gesteld. De preses wenst br. Van Veldhuizen sterkte en wijsheid toe in deze arbeid.

Jaarrekening van de quaestor

De jaarrekening van de quaestor is gecontroleerd door de ouderlingen M. van den Berge en L.J. Goud en akkoord bevonden. Wat betreft de begroting is de Synode van mening dat het bedrag voor onvoorzien te gering is. De quaestor zal het bedrag per lid en dooplid zodanig verhogen dat er een bedrag van ongeveer € 3.000 voor onvoorzien beschikbaar zal zijn.

Punten van behandeling

De classis Middelburg verzoekt de Particuliere Synode een besluit te nemen om in iedere classis van de Particuliere Synode, een week voorafgaande aan de vergadering van het Curatorium van onze Theologische School, een classicale bidstond te houden. Als er toch één grote nood in onze gemeente is aan te wijzen, dit toch wel de nood is aan dienaren des woords. Zouden we die nood niet in een aparte bidstond de Heere mogen voorleggen?

De Particuliere Synode is van mening dat ze in kwesties als onderhavige geen beslissing kan nemen wat een classis of een gemeente moet doen. De preses zegt dat de vraag naar een bidstond in 1995 behandeld is op de classis Goes. Hij leest een gedeelte van de notulen van de classis voor. De nood werd erkend en de noodzaak van het gebed werd onderstreept, alleen zag men liever dat deze nood in de plaatselijke gemeente in het gebed tijdens de eredienst werd opgedragen. Een afgevaardigde reageert als volgt: de classis Middelburg was de enige classis die een bidstond hield. Het was geenszins de bedoeling van de classis om welke instantie dan ook voor de voeten te lopen. Het was de begeerte om de nood, die gezamenlijk gevoeld werd, ook samen aan de Heere voor te leggen. Een andere afgevaardigde wijst op de jaarlijkse reguliere bid-dag, waarop ook deze nood aan de Heere wordt voorgelegd. Op voorstel van de preses besluit de vergadering om de brief van de classis Middelburg ter kennis te brengen aan de andere classes, met de mededeling dat dit punt aan de orde is geweest.

Verrekening van de kosten

Bij de bespreking van de begroting is de vergadering reeds akkoord gegaan met een bedrag van € 1,55 per lid en dooplid. Dit bedrag zal door de quaestor enigszins worden verhoogd om over een reserve van ongeveer € 3.000 te kunnen beschikken.

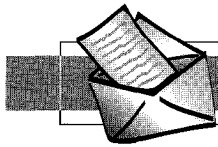
Aanwijzing roepende kerk

De gemeente van Borssele wordt aangewezen als roepende kerk op D.V. donderdag 8 mei 2003 de Particuliere Synode samen te roepen. De bidstond zal gehouden worden op D.V. woensdag 7 mei te Borssele; in deze dienst hoopt voor te gaan de preses van de Synode, ds. Moens. De synodevergadering wordt gehouden in Goes.

Sluiting

In zijn slotwoord dankt de preses de vergadering voor de wijze waarop we mochten vergaderen. Hij verwijst nog in het bijzonder naar het punt van de classis Middelburg; het gebed om dienaren des woords, maar dit geldt ook ten aanzien van ouderlingen en diakenen. De Heere geve ons ambtsdragers die groot en goed van de Koning mogen spreken. Op verzoek van de preses eindigt ds. J. Karels met het laten zingen van Ps. 89 : 9 en dankgebed, waarna de preses de vergadering sluit.

S. Boogaard, assessor-scriba.

Berichten

ZANGAVOND AMERSFOORT

D.V. woensdagavond 26 juni is er een zangavond in de Elimkerk te Amersfoort. Aan deze zangavond werken mee de Amersfoortse koren, te weten het gemengde koor "Magnalia Dei" en het kinderkoor "Laus Deo".

De heer J. van Heteren zal spreken namens het deputaatschap tot Hulpverlening Bijzondere Noden.

Toegang gratis. De collecte is bestemd voor bovengenoemd deputaatschap. Aanvang 19.30 uur. Kerk open om 19.00 uur.

DEPUTAATSCHAP VOOR DE EVANGELISATIE

Het deputaatschap evangelisatie heeft het voornemen drie nieuwe folders uit te geven van de serie "Oude bijbelverhalen herleven" D.V. eind juli 2002 hopen wij de folders beschikbaar te hebben. De titels zijn:

- "Het was zeer goed" (de schepping van de mens)
- "Opnieuw geboren worden" (het nachtelijk bezoek van Nicodemus)
- "Een goede keus" (de geschiedenis van de asielzoekster Ruth)

Deze folders zijn voor de evangeliecommissies *gratis*.

U kunt bestellen bij de depothouder:

Dhr. A.E. Schouten
St. Francisbaai 38
2904 AD Capelle a/d IJssel
Tel./fax: 010-450 59 95
e-mail:
a.e.schouten-evang.gg@rdnet.nl

NB) vanaf D.V. 2 t/m 20 augustus 2002 is de depothouder niet bereikbaar!

Bestellingen uitsluitend schriftelijk. Een eigen opdruk op de achterzijde is mogelijk vanaf € 68 voor 1000 exemplaren, per 1000 exemplaren meer telkens € 17 extra. Wij hopen dat met deze folders ons ontkerstend volk met Gods Woord in aanraking wordt gebracht. Moge de Heere dit alles zegenen.

OPROEP

In de **Integratieweek** voor jongeren met een lichamelijke handicap en niet-gehandicapte jongeren van 18 tot 35 jaar zijn nog enkele plaatsen beschikbaar voor niet-gehandicapte jongens/mannen.

De vakantieweek wordt gehouden in de herfstvakantie van *vrijdag 18 tot en met 25 oktober* a.s. in de "Vinkenhoeve in Vinkega (Fr.) Heb je interesse en wil je nog inlichtingen of wil je je aanmelden? Bel of schrijf naar mevrouw J.M. Mudde-van den Berg, Bovenkerkseweg 56, 2821 XW Stolkwijk, telefoon (a.b.) 06-55793337.

Ziekten, moeilijke omstandigheden in het gezin, op het werk of vanuit het verleden kunnen de aanleiding zijn om een paar maanden in een huiselijke omgeving tot rust te komen.

Herkent u zich in het bovenstaande?

Dan kan de Gastopvang van Stichting OnderDak waarschijnlijk wat voor u betekenen! Over het gehele land zijn er zo'n 50 gastgezinnen, die bereid zijn om mensen voor een periode van maximaal drie maanden op te vangen. Wilt u nadere inlichtingen? Belt u dan tijdens kantooruren naar de coördinator gastgezinnen, mevr. M. Joosse, telefoon 010-460 37 90.

ZOMERCONFERENTIE VOOR STUDENTEN

Vooraankondiging

Het Deputaatschap voor Studerenden van de Gereformeerde Gemeenten belegt op D.V. vrijdag 6 september en zaterdag 7 september 2002 een landelijke bijeenkomst voor studenten. Het thema is dit jaar gericht op "**De betekenis van het puritanisme**".

De conferentie vangt aan op vrijdagavond om 18.30 uur en eindigt zaterdagmiddag om 13.30 uur. Plaats: Pabo De Driestar, Burg. Jamessingel 2 te Gouda.

Nadere informatie volgt. Noteer alvast de datum!

DE MKZ GELDEN

Langs deze weg wil het deputaatschap tot Hulpverlening in Bijzondere Noden een ieder hartelijk dankzeggen voor de offervaardigheid voor de getroffen van de MKZ crisis in 2001. In nauwe samenwerking met het deputaatschap Diaconale en Maatschappelijke Zaken mocht er op onderscheiden wijze hulp worden gegeven. We hebben alle diaconieën die getroffen boeren onder hun leden hadden, aange-

schreven en gevraagd of zij nog financiële hulp van het deputaatschap nodig hadden. Dit bleek niet altijd het geval te zijn, verschillende diaconieën waren in staat om zelf in de financiële noden van deze boeren te voorzien.

Daarom overtroffen de inkomsten de uitgaven. Het deputaatschap heeft zich bezonnen op een goede besteding van de overgebleven gelden. Daarover willen we graag financiële verantwoording doen. Voor dit doel werd het prachtige bedrag van f 582.740,- ontvangen. Toegekend werd een bedrag van totaal f 262.448,-. Er bleef dus een bedrag van f 320.292,- over, dat ook een goede bestemming moest vinden. Het deputaatschap heeft gemeend dit bedrag aan binnenlandse noden te besteden. Zo ging in 2001 een bedrag van f 40.000,- naar ondersteuning van de psychosociale hulp aan doven van de stichting de Vluchtheuvel en f 75.000,- naar de steunstichting Salem in verband met de verbouw van de kerkzaal.

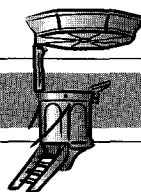
In 2002 werd ten behoeve van de vermindering van de wachtlijsten van de stichting de Vluchtheuvel f 93.657 (in 2001 konden ze ongeveer 200 hulpvragers niet helpen!) toegekend. Tevens werd voor de verbetering van hun registratiesysteem nog een f 60.602,- gegeven. De totale uitgaven zijn daarmee gekomen op f 531.707,- en resteert nog een bedrag van f 51.033,-. Het nog overgebleven geld zal worden besteed aan de verbouw van één van de woningen die het deputaatschap aan een gehandicapte ter beschikking heeft gesteld.

We hopen dat we daarmee toch een christelijke handreiking mochten doen, daar waar het nodig was. Nogmaals hartelijk dank, zowel de leden van de gemeenten als de kerkenraden, tenslotte zeker niet vergeten al de adviseurs die belangeloos hun tijd ter beschikking stelden voor de getroffen boeren.

Namens het deputaatschap,
J. van Heteren, algemeen secretaris.

SAMENZANGAVOND MET DE SGZZH

D.V. 15 juni 2002 is er een samenzangavond in de Geref. Gemeente Capelle a/d IJssel (Middelwatering), Merellaan 346. Aanvang 19.45 uur. Medewerking verlenen: Jongerenkoor Laudate Deum uit Ridderkerk. Algehele leiding: ds. W. Silfhout. Appèlwoord: Mr. W. Bos.

Predikbeurten

ZONDAG 16 JUNI 2002

Aagtekerke 9.30 uur en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d; Amersfoort 9.30 en

16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 18.30 uur ds. Driessen; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 15.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds.

Gunst; Berkenwoude 9.45 uur ds. Paul en 19.00 uur dhr. Verschuure; Bodegraven 10.00 uur leesdienst en 16.30 uur ds. Paul; Boskoop 9.30 uur (H.A.) en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; Deventer 18.30 uur ds. Kleppe; Dirksland 10.00 uur ds. den Boer en 18.00 uur dhr. Hoogerland; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Boogaard; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 18.30 uur ds. Vreugdenhil; Enter 19.00 uur ds. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Goes 9.30 uur en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; s-Gravenhage 19.15 uur ds. Zippro; 's-Gravenpolder 9.30 uur en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. P. Mulder; Groningen 9.45 uur (H.A.) en 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Haarlem 10.00 en 16.00 uur ds. de Wit; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Hoofddorp 9.30 uur ds. Melis en 19.00 uur ds. v/d Net; Hoogvliet 10.00 en 15.00 uur dhr. van Boven; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. v/d Net; Kampen 9.30 en 16.00 uur ds. Kleppe; Kapelle-Biezelinge 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 19.00 uur ds. de Wit; Klaaswaal 8.30 en 15.00 uur leesdienst (Ned. Herv. Kerk); Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 14.30 uur ds. de Jongste; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Leiderdorp 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Lelystad 15.00 uur ds. L. Blok; Lisse 10.00 en 15.30 uur dhr. Verschuure; Melissant 18.00 uur ds. den Boer (H.D. en openb. bel.); Middelburg-Centrum 18.30 uur ds. Tanis; Middelburg-Zuid 9.30 uur en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 19.00 uur ds. Clements; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Visscher; Nieuwerkerk ZLD 15.00 uur ds. van Gelder; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Meeuse; Oostburg 19.00 uur ds. C. Harinck; Oosterend-Texel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Oosterland 10.00 en 14.30 uur dhr. Hoogerland; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. van Krimpen; Poederooyen 14.30 uur ds. Verweij; Rhenen 19.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur (H.A.) en 17.00 uur ds. van Aalst; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.30 uur ds. Baaijens; Rijssen-Noord 9.30 en 14.30 en 18.30 uur ds. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 9.30 en 14.00 uur dhr. G. Pater; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. Schot; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. van Krimpen; Rotterdam-Zuid 10.00 en 16.30

uur ds. Mijnders; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 uur ds. W.J. Karels; Scherpenisse 9.30 uur en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Spijkenisse 19.00 uur ds. Silfhout; Sprang Capelle 9.30 en 15.00 uur ds. J. de Pater; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 uur (H.A.) en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 uur en 18.30 uur ds. de Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Utrecht 15.30 uur ds. W. Harinck; Veen 18.00 uur ds. J. de Pater; Veenendaal 9.30 uur (H.A.) en 16.30 uur ds. F. Mulder; Vlissingen 18.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Waarde 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wemeldinge 10.00 uur (H.A.) en 14.30 uur ds. Tanis; Werkendam 11.15 en 18.30 uur ds. M. Karens (in de Geref. Kerk); Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Schipper; Yerseke 18.00 uur dhr. G. Pater; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Ekeveld; Zoetermeer 14.30 uur ds. P. Mulder; Zwolle 19.00 uur ds. Meeuse.

DINSDAG 18 JUNI 2002

Almelo 19.30 uur ds. Mondria; Beekbergen 19.30 uur ds. B. v/d Heiden; Enkhuizen 19.30 uur ds. P. Mulder; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. P. Blok zendingdienst); Hoogeveen 19.30 uur ds. van Dieren; Lisse 19.45 uur ds. Visscher; Nieuwdorp 19.30 uur ds. Silfhout; Ouddorp 19.30 uur ds. J. de Pater; Poortvliet 19.00 uur ds. Schot; Sprang Capelle 19.30 uur ds. Schreuder.

WOENSDAG 19 JUNI 2002

Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.30 uur ds. Brugge; Berkenwoude 19.30 uur ds. Tuinier; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Hogchem; Drachten 14.30 uur ds. van Krimpen (huw. bev.); Krabbendijke 19.30 uur ds. Veenendaal; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. Mouw; Opheusden 19.30 uur ds. J. Karens (bijbellezing); Soest 19.30 uur ds. van Gelder; Veen 14.30 uur ds. M. Karens (bevestiging ds. P. Melis) en 19.00 uur ds. Melis (intrededienst); Wageningen 19.30 uur

ds. Tanis; Zaandam 19.30 uur ds. v/d Net.

DONDERDAG 20 JUNI 2002

Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. Beens; Hoogvliet 19.45 uur ds. W. Harinck; Klaaswaal 14.30 uur ds. B. v/d Heiden (huw. bev.); Kruiningen 19.30 uur ds. Neele; Naaldwijk 19.45 uur ds. Paul; Rhenen 19.30 uur ds. Verweij; Ridderkerk 19.30 uur ds. Moens (zendingsdienst); Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur dhr. G. Pater; Sint Annaland 19.30 uur ds. Silfhout; Spijkenisse 19.45 uur ds. van Ekeveld; Stad a/h Haringvliet 19.30 uur ds. W.J. Karels; Stolwijk 19.30 uur ds. J. de Pater; Zwijndrecht 14.00 uur ds. de Wit (huw. bev.).

VRIJDAG 21 JUNI 2002

Leerdam 14.45 uur ds. M. Karens (huw. bev.); Wolphaartsdijk 14.30 uur ds. Tanis (huw. bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. Zondag 16 juni 2002 10.00 uur evangelist G. Baan.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur. Catechisatie: dinsdagavond om de twee weken 18.15 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

Advertenties

Christelijke begrafenisverzorging

De Bruijn

Voor een meer eervolle begrafenisverzorging in de provincie Utrecht en de regio's Gouda en Hilversum.

Tel. 0346-281711.

Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

Wie kan mij helpen aan:

Bijbelverklaring Joh. Calvijn?

Compleet of afz. delen.
Reacties naar 0345-619565.

KOSTER
Begravenisonderneming

Voor uitvaartzorg in:

- ◆ Scherpenzeel
- ◆ De Valk-Wekerom
- ◆ Barneveld
- ◆ Amersfoort
- ◆ Veenendaal
- ◆ Renswoude
- ◆ Kootwijkerbroek
- ◆ Woudenberg

Geen crematies

Prinsenlaan 30
3925 BM Scherpenzeel
Tel. 033 277 0555

Begravenisonderneming L. STAM
Planetenlaan 26, 2957 SN Nw.Lekkerland
Tel. 0184 - 685240. – Geen crematies –

Te huur voor het hele jaar door:
Ruime **vakantiewoning** met 8 slaap-
plaatsen in **Alberta-Canada**, omge-
ving van Lethbridge. Dicht bij Wa-
terton Park en Amerikaanse grens. U
hebt een schitterend uitzicht op de
prairie en de Rocky Mountains.
Voor inlichtingen: 0571-292950.

**De volgende 7 cassettes bieden wij u
t.b.v. de zending te koop aan:**

Ds. P. Blok	Efeze 2 : 1
Ds. G. Clements	Matth. 4 : 2-4
Ds. J.J. van Eckeveld	Psalm 119 : 62
Ds. C. Hogchem	1 Petrus 1 : 5
Ds. M. Karens	Hand. 12 : 20-24
Ds. A. Schreuder	Genesis 18 : 14a
Ds. C. Sonneveld	1 Kron. 4 : 9-10

Deze 7 cassettes zijn helder en duidel-
ijk opgenomen. De prijs is slechts
€ 23,- Geen Portokosten.
Inl. I. Bos, Leusbroekerweg 15, 3832
BG Leusden. Tel. en Fax nummer:
033-2862261 Dagelijks van 8-22 uur.
Bgg. 06-28378488.

begravenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 435 79 12

Harkes
Begravenissen

Berkenbroek 7
2811 NZ Reeuwijk
tel. 0182 - 30 04 23

Dag en nacht bereikbaar

*Wij verzorgen
alleen begravenissen*

Kraamzorg?

RST

Tel. 0342 - 422 324
Postbus 154, 3770 AD Barneveld

TEXEL. Ruim gelegen 6-8 pers. bun-
galows, 3-sl.k., wasm. en 4-6 pers.
stacaravans, 2 sl.k., douche. Bel voor
de folder: 0222-318391.
Bungalowpark 'De Verrassing', Bijen-
korfweg 6, Oosterend.

Orgelmakerij
Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begravenissen, naar wens van de familie;
- Geen crematies;
- Opbaren met kistkoeling in het sterfhuis of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begravenisonderneming de Jongh

Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
Tel. 0418-652039

Reepijzer 5
3371 JC Hardinxveld-Griessendam
Tel. 0184-611154

*Wat is het leven nog waard bij ondraaglijk lijden?
Heel veel, vindt Stichting Schuilplaats.
Daarom zeggen we 'nee' tegen euthanasie.*

*Toch is alleen 'tegen' zijn niet voldoende.
Stichting Schuilplaats ontwikkelt projecten
voor vrijwillige terminale zorg voor
ongeneeslijk zieke mensen.
Pijnbestrijding, psychosociale hulp
en pastorale zorg gaan hand in hand.*

Niet alleen 'Tegen'!

Stichting Schuilplaats geeft hulp aan mensen met psycho-sociale problemen, biedt begeleiding bij projecten voor vrijwillige terminale zorg en heeft een eigen jongerenorganisatie.

**Steun Stichting Schuilplaats
Als u niet alleen 'Tegen' bent!**

GIRO 1341400

Stichting Schuilplaats
Postbus 7 • 3900 AA Veenendaal
Tel. (0318) 526123 • Fax: (0318) 553477

schuilplaats
Veenendaal

Stichting Schuilplaats. Van Levensbelang

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

NU óók in METEREN (gem. GELDERMALSEN)

- onderzoek, begeleiding en behandeling
- van volwassenen, kinderen (en hun ouders), relaties en gezinnen
- met psychische en psychosociale klachten, gedragsproblemen en opvoedingsvragen
- via diverse methoden (o.a. gesprekken, adviezen, trainingen en spelbegeleiding)

persoonlijke benadering resultaat-gerichte aanpak

Bel voor informatie of aanmelding:
(0180) 42 69 55

RIDDERKERK, VERLENGDE KERKWEWEG 11
BARNEVELD, ROZENSTRAAT 1-A
METEREN (GELDERMALSEN), DORPSSTRAAT 18

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

UDEL te huur gedeelte van boerde-
rij voor 4 pers. c.v., wasm. enz.
Vrij vóór wk 31 en ná wk 32
tel. 0577-401289.

Christelijke
Begravenisonderneming

Voor een verantwoorde en stijlvolle begrafenis

(geen crematies)

Begrafenisverzoegers:
R.C. Brouwer
G. Wegenaar

Regentesselaan 43
3905 GT Veenendaal
Centraal Meldnummer:
Tel. 06 - 51504726

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te
huur in het bej. teh. van de Ger.
Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel 001-519-424-9949

Nieuw op de Zendingsdag!

Bijbelse Kleurplaten

Ideaal voor 't gezin, (zondag)scholen en
crèches. OT: 26 ex. 5,-. NT: 20 ex. 6,-.

5,-

Bouwplaten Grachtenpanden

Div. soorten, heruitbreidbare daken. Ook geschikt
voor verj. feestje om verrassing in te doen.
In kleur. 2,- p/st. of 3 voor 5,-.

2,-

Gods Akkerwerk

Geschiedenis van de Geref. Gemeente
Kapelle-Biezellinge. N.a.v. 75-jarig bestaan.
Beschr. ook komst van ds. C. Molenaar,
ds. J. van Vliet, ds. W. Harinck en ds.
J.J. Tanis. Veel levensschetsen en foto's.
Voordeelprijs 20,-

20,-

Na 1 juli 25,-

Geschenkboekjes ds. D.J. Budding

Met meditatie om te versturen bij geboorte,
verjaardag, ziekte of overlijden.
2,70 per ex. 9,08 per set.

2,70

Thema-avond CGO 30 mei jl.

MC van de lezing van ds. G.J. van Aalst.
"De prediking: een praktische toespitsing"
Met forumbespreking over een onderwerp
van het grootste belang. Heldere opname.

7,-

Nog verkrijgbaar:

De bedelaar stierf

Leven en sterven van Rens Vogelaar
(1968-1980). Rens was 11 jaar toen de
Heere hem wegnam. In dit boekje voor
jong en oud leest u over zijn ziek- en
sterfbed en hoe de Heere bij het sterven
volkomen uitkomst gaf.

10,50

Ziet, de Bruidegom komt!

Ds. D.J. Budding, ds. A. Moerkerken, e.a.
SRB-lezingen met vragenbeantwoording
over de eindtijd en wederkomst.
Actueel boek voor jong en oud!

14,-

Verkrijgb. op de Zendingsdag, DV 22 juni, bij de stand Bijzondere Noden.
Ook in de boekhandel, op de Woord&Daad-dag in Houten (15 juni) of:
Tel & Bestel bij Uitgeverij De Ramshoorn:

0113-230 340

Fax: 0113-218 691

Uitgeverij
de Ramshoorn
www.ramshoorn.nl

46e ZENDINGSDAG

Zaterdag 22 juni 2002

Voordorphaal Utrecht
Veemarkthallen, Sartreweg 1-3

"Gedenk deze veertig jaren"

Aanvang morgenprogramma 10.25 uur

- 'Gedenk deze veertig jaren', ds. J.J. van Eckeveld
- Gemengd koor 'Deo Juvante', o.l.v. Wim Lindhout
- 'Veertig jaar Gereformeerde Gemeente en zending', ds. C.J. Meeuse

Aanvang middagprogramma 14.00 uur

- Opening, ds. A.B. van der Heiden
- 'Hoe het begon in Nieuw Guinea; een terugblik'
pdt. Yoh. Kombo en pdt. W. Balyo uit Papua
- 'Namens Ons', presentatie C. Janse
- 'De toekomst des Heeren', ds. G. Clements

In de middagpauze

- Jubileumserie '40 jaar ZGG'
- Afrikaanse markt

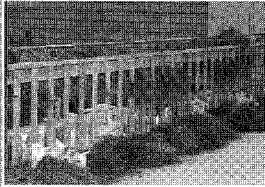
Op het buitenterrein staan net als afgelopen jaar enkele tenten, waarin crèche wordt gehouden. Kinderen tot en met zes jaar zijn hier van harte welkom. Voor de baby's is er een crècheruimte in het gebouw. Vanuit de hal kunt u deze ruimte bereiken via het restaurant.

Tijdens de zendingdag zijn wij in geval van nood
telefonisch te bereiken op nummer 06-20969375.

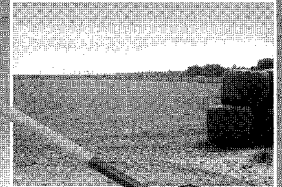

Het is zover

De lammetjes staan op stal en het land is ingezaaid!

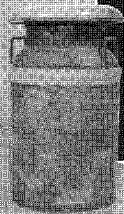
De bouw van de Mèkkerstee in Ouddorp is zover gevorderd, dat kandidaat-deelnemers zich kunnen aanmelden.

Stichting OnderDak, woon- en werkvoorzieningen, uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten, richt zich op het begeleiden van mensen die moeite hebben om zelfstandig in de maatschappij te functioneren.

Op mensen die bijvoorbeeld moeite hebben om

- *zelfstandig te wonen*
- *sociale contacten te leggen*
- *met hun geld om te gaan*
- *een zinvolle dagbesteding te vinden.*

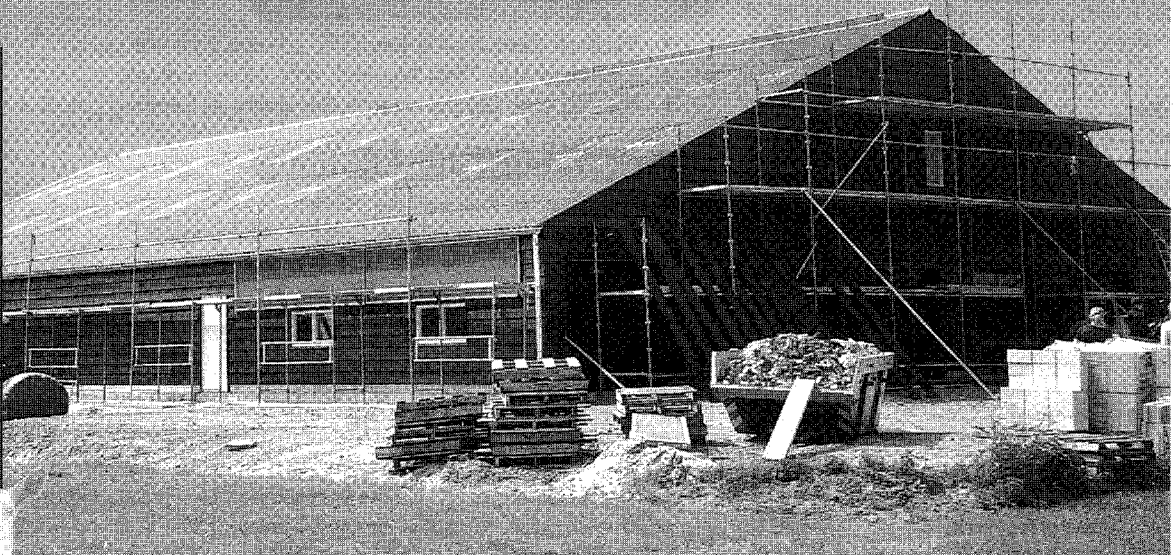
Op de geitenboerderij de Mèkkerstee bieden wij zinvolle dagbesteding, zoals voeren en verzorgen van de geiten, werken op het land, onderhouden van de boerderij, bedienen van groepen bezoekers en administratief werk.

Mensen die in Ouddorp of omgeving woonachtig zijn, kunnen woonbegeleiding aan huis krijgen. Voor mensen die niet op Goeree-Overflakkee wonen, maar die toch graag op de Mèkkerstee willen werken,

zijn er woningen beschikbaar, waar zij begeleiding bij het wonen kunnen krijgen.

Wilt u meer weten over de mogelijkheden?

U kunt iedere woensdag tussen 10.00 en 12.00 uur bellen naar Stichting OnderDak voor nadere inlichtingen, tel. 078-6849077. U kunt ook mailen: stichtingonderdak@rdnet.nl

